

Uchwała Nr XXXIV/265/2018
Rady Powiatu w Ostródzie
z dnia 17 stycznia 2018r.

**w sprawie przyjęcia „Programu Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami
w Powiecie Ostródzkim na lata 2018 – 2020”**

Na podstawie art. 35a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. 2016, poz. 2046 z późn.zm.) Rada Powiatu uchwala, co następuje:

§ 1

1. Uchwala się „Program Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami w Powiecie Ostródzkim na lata 2018 – 2020”.
2. Program, o którym mowa w ust. 1 stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega podaniu do publicznej wiadomości.

Uzasadnienie

Do uchwały nr XXXIV/265/2018 Rady Powiatu w Ostródzie z dnia 17 stycznia 2018r.

Zgodnie z art. 35a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. 2016 poz. 2046 z późn.zm.) powiat zobowiązany jest do opracowania i realizowania programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych.

W związku z zakończeniem realizacji „Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2014 – 2017” opracowano aktualny dokument na lata 2018 – 2020.

Załącznik do uchwały
Nr XXXIV/265/2018
Rady Powiatu w Ostródzie
z dnia 17 stycznia 2018r.

**PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ
OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI
W POWIECIE OSTRÓDZKIM
NA LATA 2018 – 2020**

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	3
Założenia Programu	4
Charakterystyka środowiska osób z niepełnosprawnością.....	4
Działania realizowane na rzecz osób z niepełnosprawnością.....	7
Finansowanie.....	10
Monitorowanie.....	11
Opisy celów operacyjnych	11

Wstęp

Najważniejszymi dokumentami określającymi prawa osób z niepełnosprawnością są:

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., której art. 69 mówi, że *osobom niepełnosprawnym władze publiczne udzielają, zgodnie z ustawą, pomocy w zabezpieczaniu egzystencji, przysposobieniu do pracy oraz komunikacji społecznej.*

Konwencja Praw Osób Niepełnosprawnych z dnia 13 grudnia 2006 r., która ma na celu *promowanie, ochronę oraz umożliwienie wszystkim osobom niepełnosprawnym nieograniczonego korzystania z wszystkich fundamentalnych swobód i praw człowieka oraz promowanie poszanowania dla ich godności osobistej.*

Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 roku, według której osoba niepełnosprawna to osoba, której stan fizyczny, psychiczny i umysłowy trwale bądź okresowo ogranicza lub uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności ogranicza zdolności do wykonywania pracy zawodowej, jeżeli uzyskały orzeczenie o zakwalifikowaniu do jednego z trzech stopni niepełnosprawności albo orzeczenie o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy, a jeśli nie ukończyły 16 roku życia orzeczenie o niepełnosprawności.

Karta Praw Osób Niepełnosprawnych – Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 sierpnia 1997 r. – *osoby niepełnosprawne, czyli osoby, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych, zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi, mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz nie mogą podlegać dyskryminacji.*

Założenia Programu Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami Powiatu Ostródzkiego na lata 2018 – 2020

Program Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami Powiatu Ostródzkiego na lata 2018 – 2020 został opracowany zgodnie z art. 35 ust.1 Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, który zobowiązuje powiat do opracowywania i realizacji programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych zgodnych ze strategią rozwoju województwa.

Celem Programu jest zwiększenie udziału osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym, obywatelskim, zawodowym, gospodarczym oraz w zakresie edukacji i kultury Powiatu Ostródzkiego poprzez realizację praw i obowiązków wynikających z Konwencji ONZ i innych obowiązujących aktów prawnych.

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami na lata 2018 – 2020 jest zgodny ze „Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Ostródzkim na lata 2014 – 2020”, która zakłada cele strategiczne i kierunki działań, obejmująca następujące obszary:

1. Elastyczny rynek pracy
2. Osoby z niepełnosprawnością
3. Osoby starsze
4. Praca z rodziną
5. Dzieci i młodzież

Zadania zawarte w Powiatowym Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2018 – 2020 opierają się na celach głównych, celach szczegółowych oraz wynikach zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Ostródzkim i stanowią ich rozwinięcie operacyjne.

Zespół ds. opracowania projektu Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami na lata 2018 – 2020 przyjął, że najważniejsze cele szczegółowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, dotyczące działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami, które powinny znaleźć się w Programie to:

- Likwidacja barier urbanistyczno – architektonicznych i transportu w przestrzeni publicznej;
- Rozwój usług wsparcia dla osób z niepełnosprawnością (w szczególności: asystenta osoby niepełnosprawnej, trenera pracy, tłumacza osoby głuchoniemej, poradnictwo prawne i psychologiczne);
- Finansowanie instrumentów usług ułatwiających funkcjonowanie w środowisku domowym i społecznym osób z niepełnosprawnością;
- Rozwój sieci instytucji i innych form wsparcia (w tym: WTZ, ZAZ, ŚDS, DPS, mieszkania chronione, mieszkania treningowe, opieka wytchnieniowa, opieka kryzysowa);
- Promowanie konwencji i stosowanie jej założeń;
- Rozwój systemu wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- Tworzenie grup wsparcia dla osób z niepełnosprawnością i ich rodzin;
- Realizacja działań aktywizujących, w szczególności: szkoleń, kursów, warsztatów;
- Promocja zdrowego stylu życia;
- Wspieranie w dostępności edukacji;
- Podnoszenie jakości usług świadczonych przez instytucje i organizacje pozarządowe.

Charakterystyka środowiska osób z niepełnosprawnością

Podczas prac nad stworzeniem niniejszego Programu posłużono się przede wszystkim danymi pochodzącymi z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Ostródzie a także nadesłanymi przez inne instytucje działające na terenie powiatu. Dane z Narodowego Spisu Powszechnego w 2002 r. wskazują, że w powiecie ostródzkim liczba osób niepełnosprawnych wynosiła 12482, co stanowiło 12% ludności. Dane z kolejnego Narodowego Spisu Powszechnego z roku 2011 (opracowane przez GUS w roku 2013) ze względu na przyjętą

metodologię nie podają precyzyjnej liczby osób z niepełnosprawnościami (jako dane wrażliwe były podawane dobrowolnie) lecz posługują się wskaźnikiem częstości występowania niepełnosprawności wg płci, miejsca zamieszkania i województw. Zgodnie z przedstawionym wskaźnikiem dla województwa warmińsko - mazurskiego wynosi on dla miast 142 (w tym 135 dla mężczyzn i 149 dla kobiet) na 1000 mieszkańców, dla wsi 126 (w tym 123 dla mężczyzn i 130 dla kobiet) na 1000 mieszkańców. Zatem posługując się danymi przybliżonymi, uwzględniając populację powiatu ostródzkiego można oszacować liczbę osób z niepełnosprawnościami (prawnie i wyłącznie biologicznie) w roku 2011 na ok. 14 tys. (ponad 13% ludności). Skalę zjawiska niepełnosprawności po części określa działalność Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, działającego w strukturach powiatowych.

Tabela 1. Ilość wydanych orzeczeń

	2013	2014	2015	2016	2017
liczba wydanych orzeczeń dzieciom do 16 roku życia	416	464	397	367	292
liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności	3179	3386	3373	3140	2610
liczba wydanych orzeczeń łącznie	3595	3850	3770	3507	2902

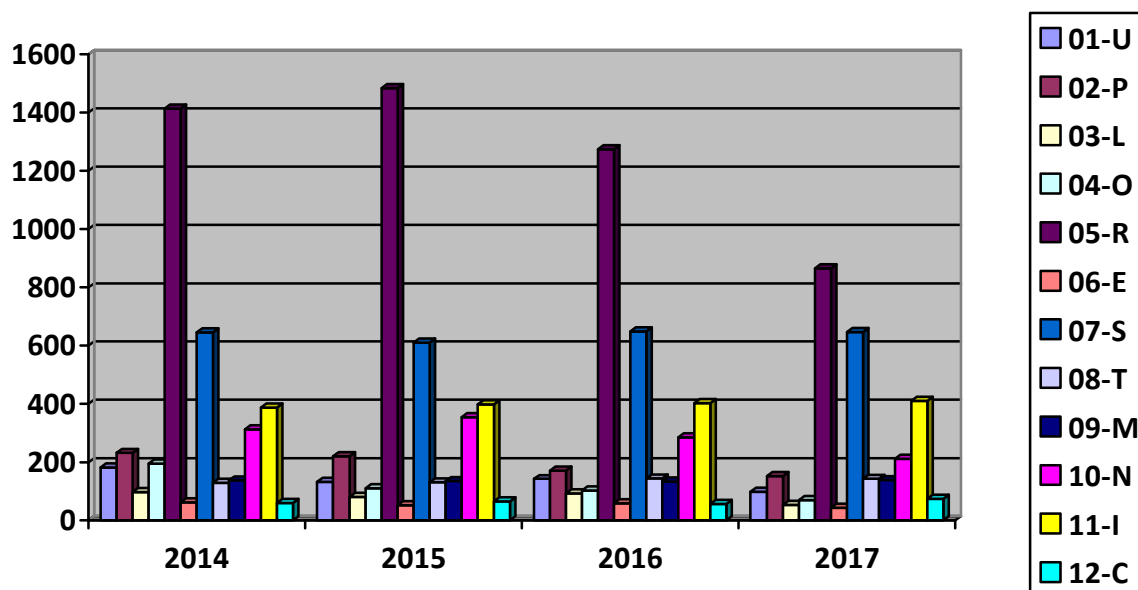
Źródło: PCPR w Ostródzie (stan na koniec każdego roku)

Tabela 2. Ilość wydanych orzeczeń według stopnia niepełnosprawności

	stopień znaczny	stopień umiarkowany	stopień lekki
2013	1016	1789	374
2014	1174	1888	324
2015	1052	2012	309
2016	881	1600	659
2017	707	1126	777

Źródło: PCPR w Ostródzie (stan na koniec każdego roku)

Wykres 1. Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności wg przyczyny niepełnosprawności

Źródło: PZON w Ostródzie (stan na koniec każdego roku)

Przyczyny, na podstawie których wydawane są orzeczenia o niepełnosprawności przez PZON – zgodnie z rozporządzeniem w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności są oznaczone odpowiednimi symbolami:

- 01-**U** – upośledzenie umysłowe;
- 02-**P** – choroby psychiczne;
- 03-**L** – zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu;
- 04-**O** – choroby narządu wzroku;
- 05-**R** – upośledzenie narządu ruchu;
- 06-**E** – epilepsja;
- 07-**S** – choroby układu oddechowego i krążenia;
- 08-**T** – choroby układu pokarmowego;
- 09-**M** – choroby układu moczowo-płciowego;
- 10-**N** – choroby neurologiczne;
- 11-**I** – inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego;
- 12-**C** – całościowe zaburzenie rozwojowe

Skalę zjawiska niepełnosprawności po części określa działalność Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, działającego w strukturach powiatowych. Dane widniejące w przedstawionych tabelach nie oddają w pełni ilości osób deklarujących swoją niepełnosprawność. Dzieje się tak ze względu na to, że kompleksowe ujęcie ilości osób z niepełnosprawnościami nie obejmuje żadna statystyka powiatowa. Dane udostępnione przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności nie ujmują osób niepełnosprawnych biologicznie, które z różnych względów nie starały się o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności. Nie uwzględniają także osób z niepełnosprawnościami, które uzyskały jedynie orzeczenie w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych.

Osoby z niepełnosprawnościami napotykały cały szereg problemów związanych z wyborem lub zmianą zawodu, uzyskaniem kwalifikacji zawodowych i odpowiedniej pracy. Dlatego wciąż część z nich widnieje w ewidencji osób bezrobotnych w urzędzie pracy. Trzeba dodać, że osoby posiadające orzeczenie o niepełnosprawności mogą być w urzędzie pracy zarejestrowane jako bezrobotne lub jako poszukujące pracy.

Tabela 3. Liczba niepełnosprawnych zarejestrowanych w urzędzie pracy

Rok	Niepełnosprawni zarejestrowani w PUP	Podjęcie pracy w roku	
		Ogółem niepełnosprawni	Stopień znaczny lub umiarkowany
2013	599	152	87
2014	551	207	148
2015	448	227	144
2016	496	160	101
2017	431	177	103

Źródło: PUP w Ostródzie (stan w końcu IV kwartału każdego roku)

Tabela 4. Procent niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP w stosunku do zarejestrowanych ogółem

Rok	ogółem	w tym osoby z niepełnosprawnością	% osób z niepełnosprawnością
2013	9114	599	6,57%
2014	7376	551	7,47%
2015	5882	448	7,62%
2016	5405	496	9,18%
2017	4471	431	9,64%

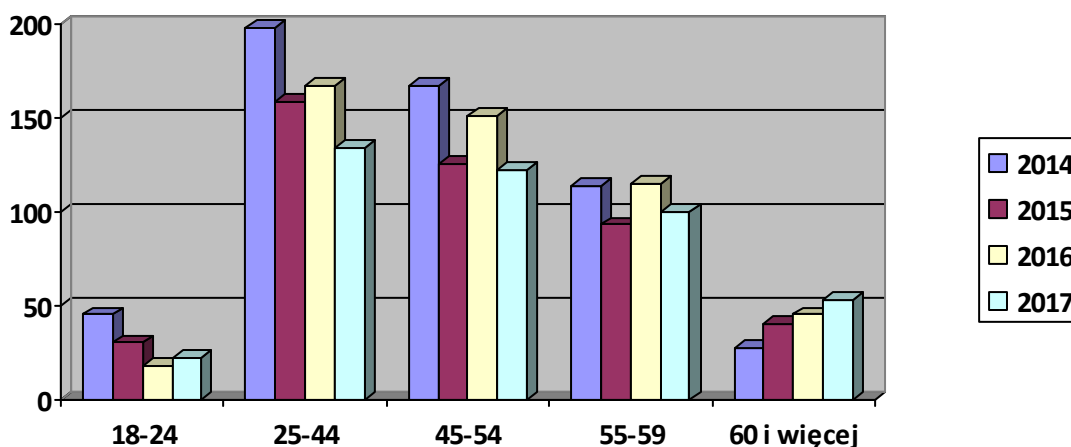
Źródło: PUP (stan w końcu IV kwartału każdego roku)

Tabela 5. Liczba niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP wg wykształcenia

Rok	wyższe	policealne i średnie zawodowe	średnie ogólnokształcące	zasadnicze zawodowe	Gimnazjalne, podstawowe i podstawowe nieukończone
2013	25	118	43	191	222
2014	29	113	43	179	187
2015	28	91	28	141	160
2016	25	101	28	158	184
2017	21	80	29	133	171

Źródło: PUP (stan w końcu IV kwartału każdego roku)

Wykres 2. Struktura niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP wg wieku

Źródło: PUP (stan na koniec IV kwartału każdego roku)

Działania realizowane na rzecz osób z niepełnosprawnościami

Zadaniami powiatu w sferze rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, a realizowanymi przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych jest dofinansowanie do:

- likwidacji barier funkcjonalnych (architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych),
- zakupu sprzętu rehabilitacyjnego,
- uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych,
- zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych,
- sportu, kultury, rekreacji i turystyki,
- kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej,

- zadań z zakresu rehabilitacji osób niepełnosprawnych zleczanych fundacjom oraz organizacjom pozarządowym,
- zadań w ramach programów celowych ogłaszanych przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Rehabilitację zawodową na poziomie powiatu realizuje Powiatowy Urząd Pracy ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Do jego zadań zgodnie z ustawą należy:

- zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy dla osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu,
- dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej,
- dofinansowanie do oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie działalności gospodarczej przez osobę niepełnosprawną,
- zwrot kosztów poniesionych w związku z przystosowaniem tworzonych lub istniejących stanowisk pracy,
- zwrot kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy,
- zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy,
- finansowanie kosztów szkolenia osób niepełnosprawnych,
- zwrot kosztów szkoleń organizowanych przez pracodawcę

Tabela 6. Działania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych

		2013	2014	2015	2016	2017
warsztaty terapii zajęciowej	liczba uczestników	105	105	105	105	105
dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych	liczba złożonych wniosków	481	783	669	518	379
	liczba dofinansowań	63	226	102	97	249
dofinansowanie do likwidacji barier funkcjonalnych	liczba złożonych wniosków	189	184	237	214	156
	liczba dofinansowań	130	111	177	167	114
dofinansowanie do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz sprzęt rehabilitacyjny	liczba złożonych wniosków	828	996	1161	1264	1330
	liczba dofinansowań	628	856	1189	1229	1140
dofinansowanie sportu, kultury, turystyki i rekreacji	liczba złożonych wniosków	44	47	55	50	48
	liczba dofinansowań	24	38	30	35	33

Źródło: PCPR w Ostródzie (stan na koniec każdego roku)

Działania w zakresie likwidacji barier funkcjonalnych, tj. architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się to obszar rehabilitacji społecznej mający szczególne znaczenie. Istnienie różnych barier architektonicznych czy technicznych w zasadniczym zakresie ogranicza osobom niepełnosprawnym dostępność do różnych dziedzin życia codziennego. Ich likwidacja staje się jednym z priorytetów polityki wyrównywania szans i integracji.

Podjęcie zatrudnienia przez osoby z niepełnosprawnościami jest zwieńczeniem kompleksowej rehabilitacji, ale także jej integralnym elementem. Współcześnie system rehabilitacji zawodowej w Polsce składa się z czterech elementów:

- warsztaty terapii zajęciowej (WTZ)
- zakłady aktywności zawodowej (ZAZ)
- zakłady pracy chronionej (ZPCh)
- pracodawcy otwartego rynku pracy.

Idea komplementarności systemu polega na tym, że każdy z jego elementów powinien spełniać inną rolę w procesie rehabilitacji, a jednocześnie powinien następować „przepływ” osób z niepełnosprawnościami z pozycji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym przez kolejne elementy systemu, tj. WTZ, ZAZ, ZPCh, aż do otwartego rynku pracy i pełnej integracji społecznej.

Jest to model czysto teoretyczny, a jego rzeczywiste funkcjonowanie jest ściśle uwarunkowane poprawnością funkcjonowania mechanizmów zapewniających przechodzenie osób z niepełnosprawnościami przez kolejne etapy rehabilitacji społeczno-zawodowej.

Oprócz otwartego rynku pracy istnieje tzw. rynek pracy chronionej, gdzie również osoby z niepełnosprawnościami mają szansę na znalezienie zatrudnienia.

Chroniony rynek pracy obejmuje przede wszystkim zatrudnienie w zakładach pracy chronionej. Zakłady pracy chronionej stwarzają warunki do zatrudniania osób z niepełnosprawnościami, zwłaszcza o znacznie ograniczonej zdolności do pracy. Ich celem jest stworzenie osobom z niepełnosprawnościami warunków do pracy zarobkowej, niektóre też stawiają sobie za cel przygotowanie pracowników do pracy na otwartym rynku i ich przejście do zwykłych zakładów pracy. Większość pracowników zakładów pracy chronionej zatrudnionych jest na podstawie umowy o pracę. Mają oni te same prawa, obowiązki i przywileje, co pracownicy pełnosprawni w zwykłych zakładach pracy. Specyfika tych zakładów polega na:

- zapewnieniu odpowiedniej opieki medycznej, rehabilitacyjnej i socjalnej,
- przystosowaniu stanowisk i miejsc pracy do potrzeb zatrudnionych w nich osób z niepełnosprawnościami,
- odpowiednio dobranym profilu i technologii produkcji lub usług.

Z kolei zakłady aktywności zawodowej tworzy się w celu zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami mających znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności. Osoby te mają możliwość podjęcia zatrudnienia dostosowanego do ich rzeczywistych potrzeb. Placówki przygotowują osoby niepełnosprawne, poprzez rehabilitację zawodową społeczną, do samodzielnego i aktywnego życia w otwartym środowisku. Pracownicy zakładów aktywności zawodowej za swoją pracę pobierają wynagrodzenie.

Zakłady aktywności zawodowej stanowią pośrednią formą między zakładami pracy chronionej i warsztatami terapii zajęciowej. Na terenie powiatu funkcjonuje jeden zakład aktywności zawodowej.

Tabela 7. Działania z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych

		2013	2014	2015	2016	2017
Zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy dla osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu	liczba złożonych wniosków	6	9	0	0	0
	liczba udzielonych dofinansowań	6	6	0	0	0
Dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej	liczba złożonych wniosków	7	7	4	0	2
	liczba udzielonych dofinansowań	4	5	3	0	2
Dofinansowanie do oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie działalności gospodarczej przez osobę niepełnosprawną	liczba złożonych wniosków	0	0	0	0	0
	liczba udzielonych dofinansowań	0	0	0	0	0
Zwrot kosztów przystosowania tworzonych lub istniejących stanowisk pracy	liczba złożonych wniosków	0	0	0	0	0
	liczba udzielonych dofinansowań	0	0	0	0	0
Zwrot kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy	liczba złożonych wniosków	0	0	0	0	0
	liczba udzielonych dofinansowań	0	0	0	0	0
Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy	liczba złożonych wniosków	0	5	10	7	1
	liczba udzielonych dofinansowań	0	3	3	2	1
Finansowanie kosztów szkolenia	liczba złożonych wniosków	0	0	0	0	0

osób niepełnosprawnych	liczba dofinansowań	0	0	0	0	0
Zwrot kosztów szkoleń organizowanych przez pracodawcę	liczba złożonych wniosków	0	0	0	0	0
	liczba dofinansowań	0	0	0	0	0

Źródło: PUP w Ostródzie (stan na koniec każdego roku)

Zgodnie z ustawą Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przeznacza część wydatków między innymi na działania wyrównujące różnice między regionami. Realizacja tego zapisu odbywa się w ramach kolejnych edycji „Programu wyrównywania różnic między regionami”. Powiat ostródzki od początku obowiązywania programu aplikuje o środki w ramach tego programu.

Tabela 8. Ilość zrealizowanych projektów w ramach poszczególnych obszarów (Program Wyrównywania Różnic Między Regionami) w latach 2014-2017

Nazwa obszaru	Ilość zrealizowanych projektów		Wypłacona kwota (PFRON)		Ogółem kwota
	wystąpienie (jednostki zewnętrzne)	wniosek (Powiat Ostródzki)	wystąpienie (jednostki zewnętrzne)	wniosek (Powiat Ostródzki)	
OBSZAR B - likwidacja barier w zakresie umożliwiania osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania	1	4	52 301,73	301 383	353 684
OBSZAR D - likwidacja barier transportowych	4	7	398 119,28	337 085	735 204

Źródło: PCPR (dane obejmują sumę zrealizowanych projektów w latach 2014-2017)

Kolejne działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami są związane z programem kompleksowego wsparcia dla rodzin "Za życiem" (uchwała nr 160 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 r. w sprawie programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” M. P. poz. 1250). Pierwszym elementem realizacji programu jest ustawa z 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. poz. 1860). Formy wsparcia adresowane są także do dorosłych osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin. Należą do nich: wsparcie dla członków rodziny w opiece nad osobą z niepełnosprawnościami poprzez możliwość uzyskania pomocy w formie tzw. opieki wytchnieniowej (pomoc w załatwieniu codziennych spraw, zastępstwo członka rodziny/opiekuna w przypadku jego odpoczynku lub podjęcia pracy); tworzenie miejsc w ośrodkach wsparcia pomagających osobom niepełnosprawnościami (w szczególności z niepełnosprawnością sprzężoną i spektrum autyzmu) w osiągnięciu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym;- tworzenie i rozwój mieszkalnictwa chronionego oraz wspomaganego na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Jako realizatorzy wsparcia rodziców i opiekunów osób z niepełnosprawnościami w wypełnianiu codziennych obowiązków domowych, zostały wskazane powiatowe urzędy pracy i ośrodki pomocy społecznej w ramach prac społecznie użytecznych (działanie pod nazwą „Pomoc w domu”). Ponadto nowelizacja ustawy oświatowej w związku z realizacją programu „Za życiem” zobowiązała starostów do wskazania wiodących ośrodków koordynacyjno – rehabilitacyjno – opiekuńczych. W powiecie ostródzkim został wskazany Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Szymanowie.

Finansowanie

Poziom realizacji Programu Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami jest zależny od wysokości środków finansowych otrzymywanych przez Samorząd Powiatu Ostródzkiego, w tym środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, a także od wydatków budżetowych poszczególnych samorządów leżących na terenie powiatu. Ponadto duży wpływ będą miały możliwości finansowe organizacji pozarządowych, które będą partycypować w realizacji części

zadań Programu. Jako jedno ze źródeł należy wskazać środki z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014 – 2020.

Monitorowanie

Za monitorowanie realizacji programu odpowiada Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie. Monitorowanie programu odbywać się będzie w oparciu o zebrane dane z instytucji działających na poziomie powiatowym i gminnym oraz sektora pozarządowego, uczestniczących w tworzeniu i wdrażaniu Programu.

Opisy celów operacyjnych „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Ostródzkim na lata 2014 – 2020”

PRIORYTET II – OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

CEL STRATEGICZNY II: PODNIESIENIE AKTYWNOŚCI I SAMODZIELNOŚCI W RÓŻNYCH ASPEKTACH ŻYCIA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

Cel operacyjny 1: WZMOCNIENIE KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH I ZAWODOWYCH OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ I ICH OTOCZENIA

PROPONOWANE DZIAŁANIA:

- II.1.1** Tworzenie grup wsparcia dla osób z niepełnosprawnością i ich rodzin.
- II.1.2** Rozwój usług wsparcia dla osób z niepełnosprawnością (w szczególności: asystenta osoby niepełnosprawnej, trenera pracy, tłumacza osoby głuchoniemej, poradnictwo prawne i psychologiczne).
- II.1.3** Realizacja działań aktywizujących, w szczególności: szkoleń, kursów, warsztatów
- II.1.4** Promocja zdrowego stylu życia i przeciwdziałanie niepełnosprawności.
- II.1.5** Finansowanie instrumentów usług ułatwiających funkcjonowanie w środowisku domowym i społecznym osób z niepełnosprawnością.
- II.1.6** Wspieranie w dostępności edukacji.

Cel operacyjny 2: ROZWÓJ SYSTEMU WSPARCIA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

PROPONOWANE DZIAŁANIA:

- II.2.1** Likwidacja barier urbanistyczno – architektonicznych i transportu w przestrzeni publicznej.
- II.2.2** Podnoszenie jakości usług świadczonych przez instytucje i organizacje pozarządowe.
- II.2.3** Promowanie konwencji i stosowanie jej założeń.
- II.2.4** Rozwój sieci placówek (w tym: WTZ, ZAZ, ŚDS, DPS, mieszkania chronione, mieszkania treningowe).
- II.2.5** Rozwój systemu wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Nazwa celu operacyjnego zgodnego ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych: Wzmocnienie kompetencji społecznych i zawodowych osób z niepełnosprawnością i ich otoczenia Numer celu operacyjnego II.1.	Nazwa działania zgodnego ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych: Tworzenie grup wsparcia dla osób z niepełnosprawnością i ich rodzin Numer działania II.1.1
--	---

Zadania realizowane w ramach planowanych działań:				
<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie grup wsparcia dla osób z niepełnosprawnością i ich rodzin. 				
Realizatorzy:				
<ul style="list-style-type: none"> • Organizacje pozarządowe 				
Partnerzy:				
<ul style="list-style-type: none"> • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie • Ośrodki Pomocy Społecznej 				
Wyniki planowanych działań:				
<ul style="list-style-type: none"> • wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie do aktywności społecznej • poprawa umiejętności współpracy w grupie • wymiana informacji na temat sposobów radzenia sobie z niepełnosprawnością • wymiana informacji przedmiotowej z dziedziny praw osób z niepełnosprawnością 				
Wskaźniki i mierniki	Stan wyjściowy	2018	2019	2020
Liczba działających grup wsparcia	5			
Liczba uczestników grup wsparcia	165			

Nazwa celu operacyjnego zgodnego ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych: Wzmocnienie kompetencji społecznych i zawodowych osób z niepełnosprawnością i ich otoczenia	Nazwa działania zgodnego ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych: Rozwój usług wsparcia dla osób z niepełnosprawnością (w szczególności: asystenta osoby niepełnosprawnej, trenera pracy, tłumacza osoby głuchoniemej, poradnictwo prawne i psychologiczne).
Numer celu operacyjnego II.1.	Numer działania II.1.2
Zadania realizowane w ramach planowanych działań:	
<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie usług asystenta osoby z niepełnosprawnością • Prowadzenie usług trenera pracy • Prowadzenie usług tłumacza języka migowego • Prowadzenie poradnictwa prawnego • Prowadzenie poradnictwa psychologicznego • Pomoc w zapewnieniu opieki nad osobą zależną od osoby z niepełnosprawnością 	
Realizatorzy:	
<ul style="list-style-type: none"> • Powiatowy Urząd Pracy • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie • Ośrodki Pomocy Społecznej • Ośrodki zdrowia i szpitale • Ochotniczy Hufiec Pracy 	
Partnerzy:	
<ul style="list-style-type: none"> • Organizacje pozarządowe 	

Wyniki planowanych działań:				
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój stałego dostępu usług asystenta osoby z niepełnosprawnością • Rozwój stałego dostępu usług trenera pracy • Rozwój stałego dostępu usług tłumacza języka migowego • Zwiększenie dostępu do bezpłatnego poradnictwa prawnego • Zwiększenie dostępu do bezpłatnego poradnictwa psychologicznego • Zwiększenie aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnością poprzez zapewnienie opieki nad osobą zależną 				
Wskaźniki i mierniki	Stan wyjściowy	2018	2019	2020
Liczba asystentów stale świadczących usługi	8			
Liczba trenerów pracy	24			
Liczba tłumaczy języka migowego	1			
Liczba osób, które otrzymały wsparcie (psychologiczne, pedagogiczne, asystenckie itd.)	1709			
Liczba punktów świadczących bezpłatne usługi prawne	4			
Liczba punktów świadczących bezpłatne usługi psychologiczne	4			
Liczba osób korzystających ze wsparcia w zapewnieniu opieki nad osobą zależną	67			

Nazwa celu operacyjnego zgodnego ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych: Wzmocnienie kompetencji społecznych i zawodowych osób z niepełnosprawnością i ich otoczenia	Nazwa działania zgodnego ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych: Realizacja działań aktywizujących, w szczególności: szkoleń, kursów, warsztatów			
Numer celu operacyjnego II.1.	Numer działania II.1.3			
Zadania realizowane w ramach planowanych działań:				
<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja szkoleń i warsztatów w zakresie umiejętności społecznych • Realizacja szkoleń i warsztatów w zakresie umiejętności zawodowych • Kursy zawodowe 				
Realizatorzy:				
<ul style="list-style-type: none"> • Powiatowy Urząd Pracy • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie • Ośrodki Pomocy Społecznej • Ochotniczy Hufiec Pracy • Organizacje pozarządowe • Instytucje szkoleniowe 				
Wyniki planowanych działań:				
<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost umiejętności społecznych • Wzrost umiejętności zawodowych 				
Wskaźniki i mierniki	Stan wyjściowy	2018	2019	2020

Liczba osób uczestniczących w warsztatach i szkoleniach w zakresie umiejętności społecznych	239			
Liczba osób uczestniczących w warsztatach i szkoleniach w zakresie umiejętności zawodowych	175			
Liczba osób, które ukończyły kurs zawodowy	22			
Liczba imprez sportowych, turystycznych, integracyjnych, rekreacyjnych i kulturalnych dla osób z niepełnosprawnością (finansowane z funduszy przeznaczonych dla osób z niepełnosprawnościami)	127			

Nazwa celu operacyjnego zgodnego ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych: Wzmocnienie kompetencji społecznych i zawodowych osób z niepełnosprawnością i ich otoczenia	Nazwa działania zgodnego ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych: Promocja zdrowego stylu życia i przeciwdziałanie niepełnosprawności			
Numer celu operacyjnego II.1.	Numer działania II.1.4			
Zadania realizowane w ramach planowanych działań:				
<ul style="list-style-type: none"> • Podejmowanie inicjatyw w zakresie promocji zdrowego stylu życia • Podejmowanie inicjatyw w zakresie przeciwdziałania powstawaniu niepełnosprawności 				
Realizatorzy:				
<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe • Organizacje pozarządowe • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie • Ośrodki Pomocy Społecznej • Szkoły • Zakłady opieki zdrowotnej 				
Wyniki planowanych działań:				
<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie świadomości w zakresie zdrowego stylu życia • Zmniejszenie ilości wydawanych orzeczeń o niepełnosprawności 				
Wskaźniki i mierniki	Stan wyjściowy	2018	2019	2020
Liczba inicjatyw w zakresie promocji zdrowego stylu życia	66			
Liczba inicjatyw z zakresu przeciwdziałania powstawaniu niepełnosprawności	52			
Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności	1764			

Nazwa celu operacyjnego zgodnego ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych: Wzmocnienie kompetencji społecznych i zawodowych osób z niepełnosprawnością i ich otoczenia		Nazwa działania zgodnego ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych: Finansowanie instrumentów usług ułatwiających funkcjonowanie w środowisku domowym i społecznym osób z niepełnosprawnością		
Numer celu operacyjnego II.1.		Numer działania II.1.5		
Zadania realizowane w ramach planowanych działań:				
<ul style="list-style-type: none"> • Udzielanie dofinansowań do sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych osobom z niepełnosprawnością • Udzielanie dofinansowań do udziału w turnusach rehabilitacyjnych • Udzielanie dofinansowań do likwidacji barier funkcjonalnych osobom z niepełnosprawnością • Udzielanie dofinansowań do przystosowania samochodu do potrzeb osoby z niepełnosprawnością • Udzielanie dofinansowań do zakupu wózków o napędzie elektrycznym oraz ich naprawy • Rozwój sieci wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego 				
Realizatorzy i partnerzy:				
<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie • Ośrodki Pomocy Społecznej • Szpitale • Organizacje pozarządowe • Organizacje wyznaniowe 				
Wyniki planowanych działań:				
<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost dostępności do usług rehabilitacyjnych, sprzętu ortopedycznego, pomocniczego, rehabilitacyjnego • Wzrost samodzielnego funkcjonowania osób z niepełnosprawnością w społeczeństwie 				
Wskaźniki i mierniki	Stan wyjściowy	2018	2019	2020
Liczba osób zaopatrzonych w sprzęt rehabilitacyjny	26			
Liczba osób zaopatrzonych w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	866			
Liczba udzielonych dofinansowań do turnusów rehabilitacyjnych	230			
Liczba udzielonych dofinansowań do likwidacji barier technicznych	25			
Liczba udzielonych dofinansowań do likwidacji barier architektonicznych	5			
Liczba udzielonych dofinansowań do likwidacji barier w komunikowaniu się	27			
Liczba samochodów oprzyrządowanych do potrzeb indywidualnych	3			

Liczba udzielonych dofinansowań do zakupu wózków o napędzie elektrycznym oraz ich naprawy	0			
Liczba placówek świadczących usługi wypożyczania sprzętu rehabilitacyjnego	4			

Nazwa celu operacyjnego zgodnego ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych: Wzmocnienie kompetencji społecznych i zawodowych osób z niepełnosprawnością i ich otoczenia Numer celu operacyjnego II.1.	Nazwa działania zgodnego ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych: Wspieranie w dostępności edukacji Numer działania II.1.6
Zadania realizowane w ramach planowanych działań:	
<ul style="list-style-type: none"> • Utworzenie programu • Zwiększenie liczby miejsc w placówkach oświatowych • Upowszechnienie włączania osób z niepełnosprawnością w powszechny system edukacyjny • Promowanie edukacji na poziomie wyższym 	
Realizatorzy:	
<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie • Organizacje pozarządowe • Szkoły 	

Wyniki planowanych działań:				
<ul style="list-style-type: none"> • Upowszechnianie włączającego systemu edukacyjnego • Zwiększenie liczby osób z wyższym wykształceniem wśród osób z niepełnosprawnością • Promowanie placówek oświatowych stosujących włączając system edukacyjny 				
Wskaźniki i mierniki	Stan wyjściowy	2018	2019	2020
Liczba skierowań do kształcenia specjalnego	78			
Liczba uczniów w specjalnych ośrodkach	486			
Liczba programów skierowanych do osób z niepełnosprawnością promujących kształcenie ustawiczne	10			
Liczba udzielonych dofinansowań do kształcenia na poziomie wyższym	122			
Liczba nauczycieli wspomagających w szkołach powszechnych	1			
Liczba uczniów objętych wspomaganie w szkołach powszechnych	2			

<p>Nazwa celu operacyjnego zgodnego ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych:</p> <p>Rozwój systemu wsparcia osób z niepełnosprawnością</p> <p>Numer celu operacyjnego II.2.</p>	<p>Nazwa działania zgodnego ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych:</p> <p>Likwidacja barier urbanistyczno – architektonicznych i transportu w przestrzeni publicznej</p> <p>Numer działania II.2.1</p>			
<p>Zadania realizowane w ramach planowanych działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Likwidacja barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej i placówkach edukacyjnych na terenie powiatu, z uwzględnieniem prawa budowlanego. • Działania zmierzające do wzrostu liczby przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych środków transportu zbiorowego. • Zapewnienie osobom niepełnosprawnym możliwości korzystania z obiektów sportowo – turystycznych. • Zdiagnozowanie instytucji użyteczności publicznej i innych obiektów pod względem dostępności dla osób niepełnosprawnych. 				
<p>Realizatorzy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie • Komunikacja Miejska • Firmy realizujące transport osobowy <p>Partnerzy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizacje pozarządowe • Samorządy gminne 				
<p>Wyniki planowanych działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wzrost liczby obiektów użyteczności publicznej i placówkach edukacyjnych pozbawionych barier architektonicznych. • Wzrost liczby przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych środków transportu zbiorowego. • Powstanie mapy prezentującej stopień przystosowania instytucji użyteczności publicznej i innych obiektów budowlanych do potrzeb osób z niepełnosprawnością. 				
<p>Wskaźniki i mierniki</p>	<p>Stan wyjściowy</p>	<p>2018</p>	<p>2019</p>	<p>2020</p>
<p>Liczba obiektów użyteczności publicznej i placówkach edukacyjnych, w których wzrósł poziom przystosowania dla osób z niepełnosprawnością</p>	<p>1</p>			
<p>Liczba środków transportu zbiorowego przystosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami</p>	<p>11</p>			
<p>Liczba instytucji użyteczności publicznej i innych obiektów posiadających certyfikat w zakresie przystosowania dla osób z niepełnosprawnością</p>	<p>0</p>			

Nazwa celu operacyjnego zgodnego ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych: Rozwój systemu wsparcia osób z niepełnosprawnością	Nazwa działania zgodnego ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych: Podnoszenie jakości usług świadczonych przez instytucje i organizacje pozarządowe
Numer celu operacyjnego II.2.	Numer działania II.2.2

Zadania realizowane w ramach planowanych działań:

- Szkolenia specjalistyczne dla instytucji i organizacji pozarządowych
- Wyposażenie instytucji i organizacji w sprzęt rehabilitacyjny
- Wyposażenie placówek oświatowych w sprzęt edukacyjny
- Promocja wolontariatu nakierowanego na osoby z niepełnosprawnością

Realizatorzy:

- Starostwo Powiatowe
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Partnerzy:

- Organizacje pozarządowe
- Samorządy gminne

Wyniki planowanych działań:

- Podniesienie jakości obsługi osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności
- Wzrost dostępności do rehabilitacji
- Podniesienie oferty usług edukacyjnych
- Wzrost liczby wolontariuszy pomagających osobom z niepełnosprawnością

Wskaźniki i mierniki	Stan wyjściowy	2018	2019	2020
Liczba osób które odbyły szkolenia w zakresie pracy z osobami z niepełnosprawnością	47			
Liczba instytucji i organizacji pozarządowych korzystających z dofinansowania do sprzętu rehabilitacyjnego	2			
liczba placówek edukacyjnych wyposażonych w sprzęt edukacyjny	1			
Liczba wolontariuszy świadczących usługi na rzecz osób z niepełnosprawnościami	159			

Nazwa celu operacyjnego zgodnego ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych: Rozwój systemu wsparcia osób z niepełnosprawnością	Nazwa działania zgodnego ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych: Promowanie konwencji i stosowanie jej założeń
Numer celu operacyjnego II.2.	Numer działania II.2.3.

Zadania realizowane w ramach planowanych działań:

- Organizowanie konferencji, seminariów, debat, lekcji, spotkań szkoleniowych dotyczących wpływu Konwencji na zmiany w polskim porządku prawnym, ze szczególnym uwzględnieniem oddziaływania Konwencji na akty prawa miejscowego

Realizatorzy:

- Starostwo Powiatowe
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- Organizacje pozarządowe
- Samorządy gminne
- Media
- Szkoły

Wyniki planowanych działań:

- Upowszechnienie założeń Konwencji w życiu społeczności lokalnej

Wskaźniki i mierniki	Stan wyjściowy	2018	2019	2020
Liczba zrealizowanych inicjatyw (seminaria, konferencje, debaty, panele dyskusyjne)	54			
Liczba wydanych publikacji	303			

Nazwa celu operacyjnego zgodnego ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych:

Rozwój systemu wsparcia osób z niepełnosprawnością

Numer celu operacyjnego **II.2.**

Nazwa działania zgodnego ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych:

Rozwój sieci placówek (w tym: WTZ, ZAZ, ŚDS, DPS, mieszkania chronione, mieszkania treningowe)

Numer działania **II.2.4.**

Zadania realizowane w ramach planowanych działań:

- Działania zmierzające do utworzenia nowych placówek wspierających osoby z niepełnosprawnością
- Działania wzmocniające współpracę pomiędzy placówkami
- Działania wspierające rozwój nowych form wsparcia takich jak opieka wytchnieniowa i opieka kryzysowa

Realizatorzy:

- Samorząd powiatu i gminy
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- Wiodący Ośrodek Koordynacyjno – Rehabilitacyjno – Opiekuńczy
- Powiatowy Urząd Pracy
- Ośrodki Pomocy Społecznej
- Organizacje pozarządowe
- Organizacje kościelne

Wyniki planowanych działań:

- Zwiększenie ilości placówek wspierających osoby z niepełnosprawnością
- Wzmocnienie współpracy pomiędzy placówkami
- Zwiększenie wielości form wsparcia dostosowanych do potrzeb i możliwości osób z niepełnosprawnością i ich rodzin

Wskaźniki i mierniki	Stan wyjściowy	2018	2019	2020
----------------------	----------------	------	------	------

Liczba istniejących placówek	8			
Liczba nowoutworzonych placówek	0			
Liczba miejsc w WTZ	105			
Liczba miejsc w ZAZ	30			
Liczba miejsc w ŚDS	73			
Liczba miejsc w DPS	131			
Liczba miejsc w mieszkaniach chronionych	0			
Liczba miejsc w mieszkaniach treningowych	3			
Liczba osób objętych opieką wychowawczą	0			
Liczba osób objętych opieką kryzysową	0			

Nazwa celu operacyjnego zgodnego ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych: Rozwój systemu wsparcia osób z niepełnosprawnością Numer celu operacyjnego II.2.		Nazwa działania zgodnego ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych: Rozwój systemu wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi Numer działania II.2.5.		
Zadania realizowane w ramach planowanych działań: <ul style="list-style-type: none"> • Utworzenie programu działań na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi 				
Realizatorzy: <ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe • Zakłady opieki zdrowotnej • Organizacje pozarządowe 				
Wyniki planowanych działań: <ul style="list-style-type: none"> • Wzrost świadomości społeczeństwa na temat problemu zaburzeń psychicznych 				
Wskaźniki i mierniki	Stan wyjściowy	2018	2019	2020
Liczba opracowanych programów	1			